

Uredništvo i uprava
ZAGREB, MASARYKOVA 28a
Telefon 67-39

Uredništvo in uprava
za Slovenije in slovenski del
Julijske Krajine
LJUBLJANA, Erjavčeva 4a

ISTRA

Širite ovaj naš jedini list. — Šaljite redovito preplate, jer time vršite svoju dužnost, a ujedno pomožete i našu štampa koja se bori za našu pravu — našu ovdje i naše braće u Julijskoj Krajini.

GLASILO SAVEZA JUGOSLOVENSKIH EMIGRANATA IZ JULJSKE KRAJINE

ODKRITA VLOGA ITALIJE

Ljubljana, 20. juna 1938. — (Agis). Mednarodna vojna na španskih tih žu drugo leto drži u napetosti vsu Evropu in ves svet. Izprva nejasnih državljanjskih homotij, ki so se pričele nekako pred dvema leti, so se kmalu izcimile iz njih nevarnosti, ki so grozile porušiti že itak trhlji mir v Evropi. Ta nevarnost je postajala vedno večja, zlati z ozirom na dejstvo, da so prižele posamezne države z večjo ali manjšo vnevo posegati v to državljanjsko vojno, pomagati z vojaštvom in orožjem eno ali drugo vojskujo se stranko itd.

Od vseh držav, ki so najbolj odkrito nastopale v tej vojni in ki so se smatrale za interesirane zlasti pri izidu te vojne, je bila gotovo Italija med prvimi. Tega tudi od vsega početka več ali manj ni prikrivala. To nam je lahko tudi razumljivo. Kot država, ki se je do skrajnosti obožovala in vzgojila svoje ljudstvo v vojnem duhu, stremiša po zunanji moči in novih pridobitvah, si je zlasti hotela zagotoviti nadmoč na morjih, ki jo obkrožajo, je morala taka kot je, popolnoma enostavno zaigrati edino to politiko, od katere se zaveđa, da je odvisna tudi, in pred vsem, njena moč in moč njene notranje ureditve. Geslo protikomunistične borbe in komunistične nevarnosti, ji je služilo pri tem kot dobrodošlo, in o tem niti ni potreba zgubljati besedi. Tes ta njen položaj in njeno stališče, je takoj spočetka zahtevalo jasnosti in odkritosti, kar se je zlasti pokazalo pri popolnem brezskrbnem in na vse drugo nezirajočem se podpiranju nasprotnikov zakonite španske vlade, v zvezi z Nemčijo, z orožjem in zlasti s številnim vojaštvom. S tem si je Italija že takoj v začetku jasno postavila kot cilj te vojne zmago generala Franka, ki jo smatra kot edino koristno za njene interese.

V tragični razvoj španske vojne z vsemi njeni okolnostmi, je kmalu posegla evropska mednarodna politika. ki je znašla, da prikrije predvsem svojo nemoč, a da se opraviči pred pošteno mednarodno javnostjo, nekaj obliži, ki ga je krstila z neumeslavljenjem. Ne bi se hoteli spuščati v to vprašanje, a trdimo lahko, da je Španiji ravno vsled tega »nevmešavljanja« bilo prizadejanih največ krivic. Politika nevmešavljanja, vsaj, taka kakor si jo je predstavljala pošter evropski šlovek, tu sploh ni prišla v poštev in je v tem slučaju zgrešila popolnoma svoj cilj.

V tem so pa nastopali še drugi momenti, ki so imeli neposredno zvezo z vojno v Španiji, to so zlasti pogajanja med Italijo in Anglijo; ki so imela uspehi, kolikor se to sedaj že lahko imenuje uspeh, v tem da se je sklenila prijateljska pogodba, ki pa naj bi stopila v veljavo šele pod določeni pogoji. Najvažnejša pogoja, od katerih je odvisna uresničitev te pogodbe, sta bila, kakor je znano, na strani Italije unik pristojolcev iz Španije, čemur bi sledilo, kot drugi pogoj na strani Anglije, priznanje zasedbe Abesinije. Od časa, ko je bila sklenjena ta pogodba, je minilo že precej časa in se do zadnjih dni o njej sploh ni govorilo. Nenadoma pa slišimo poročila, da je Italija predlagala Angliji spremembo pogoja za stopanje v veljavo te pogodbe in sicer pogoja, ki bi za morala kot prva izvršiti Italija, t. j. umakniti iz Španije svoje vojake. Zanimivo je pri tem, dejstvo, da je Italija predlagala to spremembo, ker želi da ta sporazum med njo in Anglijo čimprej stopi v moč. Italijanski zunanji minister Ciano je namreč angleškemu poslaniku izjavil, da želi Italija spremembo glavne klavzule te pogodbe, ker je stopanje sporazuma v moč onemogočeno vse dotlej, dokler se ne umaknejo iz Španije italijanski dobrovoljci. Italijanski zunanji minister je še dodal, da Italija tega ne more izpolniti pod sedanjimi okoliščinami. Okoliščine pa, ki Italiji onemogočajo izpolnitev so predvsem te, da je general Franko še daleč od zmage, ki so jo smatrali ob času sklepanja pogodbe kot najbližjo. Pou-

Budućnost Trsta i njegova uloga

„Times“ o razviku Trsta i njegovoj ulozi nakon Anschlusa

Prema zagrebačkom »Obzoru« donosimo ovaj članak iz »Timesa« o Trstu kojega je poslao »Times« njegov tršćanski dopisnik:

»Pučanstvo Trsta očekivalo je s razumljivim uzbuđenjem rezultat berlinskih trgovačkih pregovora između Italije i Njemačke obzirom na prometne veze s Austrijom, od kojih tršćanska luka u velikoj mjeri živi. Habsburgovci su izgradili tršćansku luku, da bi služila Austriji, te ona jedino njoj služiti može živjeti. Premda je talijanska luka, Trst se ne može nikada nadati, da će privući talijansku trgovinu, osim za vlastite potrebe kao i za potrebe svoje okolice. Postoje danas dvije struje javnog mišljenja u Trstu o budućnosti grada. Stari Tršćani, koji se sjedaju predratnih vremena, pesimistički su raspoloženi. Oni misle s gledišta trgovačkog napretka Trst je prije rata bilo tržište, koje je kupovalo kavu, pamuk i drugo za cijelu Dvojnu monarhiju, te se bogatilo trgovinom. Sada je Trstu oduzeto njegovo zaledje i njegova se trgovina sastoji u glavnom kao tranzitnog mjesta, od čega može biti malo koristi.

Službeni krugovi i oni drugi, koji su došli poslom u Trst nakon rata, misle drugačije. Oni smatraju Trst predražom talijanstva, koja se održala i koja će uz pomoć fašističkog režima tako i nastaviti štogod se dogodilo. Ima znatnih razloga, koji nakon dolaska fašizma na vlast podržavaju ovo mišljenje. U Trstu je potrošeno novaca i grad ne pokazuje znakove opadanja. To potvrđuje je gradnja novih zgrada i otvaranje novih poduzeća. Ulice su žive, a restorani i kinematografi dobro posjećeni. 1912 ušlo je u tršćansku luku ukupno 12.614 ladja s 4.591.000 tona. Prošle godine ušlo je u tršćansku luku 20.021 brodova s 5.877.000 tona. Ima doduše znatnij broj malih obalnih brodova i promet donosi manje koristi gradu, no navedene brojke pokazuju, da luka opravdava svoj opstanak.

Pod fašističkim režimom tršćanska se luka znatno razvila, da li će milijuni lira, koji su uloženi u tršćansku luku, donijeti koristi ili su bili beskorisna spekulacija. Misli se, da njemačka vlada namjerava razviti Beč kao unutrašnju, kopnenu luku i učiniti je velikim trgovačkim centrom za cijelu jugoistočnu Evropu. Dovođenje kanala Rajna-Dunav treba biti baza tog plana. Cijela će trgovina Austrije biti naravno upućena tim pravcem te prevoz u i iz Beča i Mediterana biti će jeftiniji i vodom, čak dugim putem kroz Sjeverno more i Gibraltar, nego željeznicom preko plana u Trst.

Tako vele pesimisti i ostaju skeptični. Drugi krugovi međutim rezoniraju,

da će brzina u prevozu biti uvijek faktor, s kojim će se morati računati, te da će za neke vrste robe, koje se kvare, biti povoljniji brzi put željeznicom. Počinju se tekodjer nađe u daljni razvika industrije u Štajerskoj, koja je isto tako blizu željeznicom Trstu, kao što je Duvanav. Daljniji je temelj optimizmu u novom prijateljstvu između Italije Jugoslavije. Optimisti ističu, da Trst ne ovisi samo od svoje trgovine.

Brodogradilišta u Trstu i u obližnjem Tržiču postaju sve važnija. Trst je postao također važan centar za rafiniranje petroleja. Danas ima od prilike 60 tisuća osoba, koje su namještene u industriji Trsta i njegove okolice. Važnost će industrije u Trstu sigurno biti veća, kad će se moći iskoristivati vodena energija iz velike doline Soče. Blizina granica govori dleđu protiv ovih pretpostavki, no stanovita je količina energije iz ovog plana, koji obuhvaća šest velikih hidroelektričnih stanica, sigurno namijenjena za razvika industrije u Trstu i njegovoj okolici.

Postoji bojazan, da bi Nijemci mogli osnovati vlastite banke, trgovačke i parobrodarske kuće u Trstu kao uvjet, da se služu tršćanskom lučkom za južne pokrajine proširenog Reicha. Opasnost u tom pravcu nije zanemarena ni u Trstu ni u Rimu. Jaka njemačka kolonija značila bi vjerojatno osnutak mase aktivnih nacističkih organizacija u Trstu, što bi neizbježno dovelo s vremenom do razvika nacionalističke propagande. Njemački se naravno još uvijek mnogo govori u Trstu, a austrijska je granica udaljena manje od 70 milja. Nije bez značenja, da je ministar prosvjete Böttal posjetio prije nekoliko tjedana Trst i najavio vladinu namjenu, da osnuje uz već postojeći fakultet trgovačkih znanosti, fakultete za pravo i politiku. Tršćanske su novine naglasile, da ta odluka ima određenu političku važnost, te je Trst potšćen, da je bedem talijanske kulture.

Premda neki slojevi građanstva, posebno Židovi promatraju sa znatnom bojazni mogućnost njemačke političke infiltracije u Trstu, to ipak energičniji fašistički element gleda s pouzdanjem u budućnost. Fašistički govornici ističu, da je Trst za vrijeme austrijske uprave, premda umjetna tvorevina, sastavljena u znatnoj mjeri od stranih elemenata i razvio vlastitom voljom jak talijanski karakter i uspješno se je odvajao utjecaju i Nijemaca i Slavena. Vitalnost talijanske svijesti, koja je sada snažno podržavana od rimske vlade, bit će kadra, kako osjećaju ti elementi, da se odupre svakom pritisku iz vana i da sačuva Trst kao jedan od dragulja u talijanskoj krunici

TRI GODINE VLADE dra MILANA STOJADINOVIĆA

MINISTAR PRETSJEDNIK DR. STOJADINOVIĆ

Na dan 24. juna 1938. navršava se tri godine od kako je na upravu zemlje došla vlada g. dr. Milana Stojadinovića. Ulažeći toga dana u svoju četvrtu godinu rada za dobro države i naroda, vlada g. dr. Stojadinovića slavi ovaj trokodišnji jubilej sa puno ponosa da je ona prva jugoslovenska vlada, od Oslobođenja 1913 do danas, koja je na upravu zemlje, eto, već pune tri godine. Ona osim toga može da se ponosi time, da je prva jugoslovenska vlada koja je više od svih ranijih vlada ostvarila od onog što je obećala kada je stupila na dužnost. Ona dakle ne slavi samo, za naše prilike, dugi dio vremena postojanja na upravi zemlje, već mnogo više: ona slavi svoja velika djela, ostvarena u svima granama našeg javnog života i privredne djelatnosti, djela priznata od svih Ništa nije pogriješnije od želje biti na vlasti radi vlasti. To nam najbolje dokazuje baš sam grad vlade g. dr. Stojadinovića kroz ove tri godine. Kad god se okrenemo, u bilo koje ministarstvo zavirimo, svuda ćemo naći na djela, davno priče: »Novina« kod naroda, koja se po prvi put ostvaruju tek pod vladom g. dr. M. Stojadinovića i, ako su ih ranije vlade pokušavale da ostvare, ali u tome nisu imale uspjeha. Prema tome, nije dovoljno samo biti na vlasti. Od jedne vlade traži se mnogo više: traže se djela. Tih djela bila da vlada g. dr. Stojadinovića u tolikom obimu, da nite moguće ovdje ih sve pobrojati. Mogu se istaći samo najvažniji, i ona će pokazati svake mu i malo razumljive politički da misli, da je vlada g. dr. Stojadinovića uradila u svima granama javne djelatnosti više od ma koje ranije vlade i u nekim granama više no što su uradile sve ranije vlade zajedno.

To je smisao preslave trokodišnjice vlade g. dr. Stojadinovića: staviti uspjeh u radu na dobro svih nas.

Farinacci o kruhu i pecivu

»Prager Presse« donosi iz Rima vijest, da je bivši generalni tajnik i današnji senator Farinacci, u listu »Regime Fascista« zatražio, da se u buduću učine bijelo pecivo. Njegova upotreba danas samo razdražuje siromašno stanovništvo, koje je nezadovoljno s mišješanim kruhom, što ga mora trošiti. Farinacci nadalje tučali loši kvaliteti novog kruha s 20 posto kukuruza ili riže, nesposobnošću ili pomanjkanjem volje pekara.

MINISTAR ALFIERI U JUZNOJ TIROLU

Iza Staracea i prijestolonasljednika, posjeđuje je sada Južni Tiroi i ministar prosvjete (propagande) Alfieri. On je održao dug govor u kojem je podvukao da su Južniotiroli (Nijemci) vjerni Italiji i da je njihova sudbina za vječna vremena u zajednici s talijanskim narodom s ove strane Brennera.

ZAHTEVI NIJEMACA U MADŽARSKOJ

Do Anschlusa u njemačkoj službenoj štampi čulo se vrlo malo o stanju Nijemaca u Madžarskoj. Tu i tamo pojavljivala su se vijesti i članci, u kojima se žalilo na kulturno ugnjetavanje manjine u Madžarskoj, ali su to bile usamljene objave. Danas njemačka štampa poklanja Nijemcima u Madžarskoj veliku pažnju i proučava detaljno prilike, u kojima živi njemačka manjina. A. F. Christian Wirthoven posjećuje njemačke općine u Madžarskoj i sastavlja o njima svoje statistike. »Neue Heimatblätter« donose Wirthovenov članak prema kojem u Madžarskoj postoji 325 općina s njemačkom manjinom. Wirthoven je do sada posjetio od prvih 123 i od drugih 28 i utvrdio da u prvih 123 općinama živi 325.000 Nijemaca, tim općinama živi 100.000 više, nego što je nabrojila madžarska službena statistika. Wirthoven ne računa židove među Nijemce i misli, da u Madžarskoj živi pre-

ko 700.000 Nijemaca, odnosno za 200.000 duša više, nego što navodi madžarska statistika. Prema njemu dakle, u Madžarskoj živi toliko Nijemaca koliko je Madžara u Češkoslovačkoj. Nijemci u Madžarskoj traže ukidanje mješovitih manjinskih škola sa djelomičnom nastavom na jeziku manjine, nadalje traže njemačke srednje škole kojih sada nema, stručne škole, prepravniške, kulturno i političko udruživanje.

ZAHTEVI SLAVONSKIH NIJEMACA

Zagrebačka »Slobodna štampa« javlja da je jedna deputacija djekovačkog biskupa Akamovića i zatražila od njega da u onim mjestima biskupije gdje žive Nijemci, zamijeni svećenika sa njemačkim svećenicima tj. da oni koji po narudžnosti ne pripadaju njemačkim manjinama kod nas, ne mogu biti njihovi dušobrižnici.

dariti namerno namiče, da se je pogodba sklepala v času, ko je general Franko ob silnem sunku prođri globoko v »republikansko« ozemlje in je kazalo, da je moč republikanske armade strta. Zanimivo je pri tem, da se Italija sklicuje na to, da je primorana obdržati dobrovoljce v Španiji radi zadržanja Francije, ki da je kruto kršiti pogodbo o nevmešavljanju s tem, da je podpirala špansko republikansko armado. Poudariti moramo to nimogrede, da je nevme-

šavanje francosko delo in da je Francija prvaj pričela zastopati to politiko z vso vnevo.

Kakor smo že zgoraj ugotovili, je Italija ves čas v državljanski vojni igrala odkrito vlogo, in o njenem stališču do razmer v Španiji ni mogel nihče dvomiti. Zlasti pa je potrdila jasnost svoje politike v tem oziru s tem novim korakom, ko smatra unik pristojolcev za možen šele tedaj, ko bo dosežena zmaga generala Franka. Ta po-

gol, morda tih, se je gotovo stavil tudi ob čas pogajanj z Anglijo zlasti, ker se je takrat smatralo, da je skorajna zmaga generala Franka zagotovljena. To jasno stališče Italije bo brez dvoma prisililo tudi druge države, zlasti pa Anglijo do tega, da se točno in jasno izjavijo, pred javnostjo o tem, kaj hočejo in kakšne je njih stališče do dogodkov v Španiji, s čemur bi bil nepraviljen konec slepmišljenju v tem vprašanju.

„PICCOLOVO“ ZAUJMANJE ZA SUDETSKE NIJEMCE

Tršćanski »Il Piccolo« dela Seras donosi rezultate izbora u Čehoslovačkoj i govori...

Francuska i politički emigranti

U Francuskoj je izašao zakon po kojemu moraju svi nepođudni stranci da napuste zemlju.

U tom duhu je govorio i ministar mornarice Campinchi prigodom otkrivanja spomenika poginulim ratnicima...

OVAJ NAŠ LIST

bori se s mnogim poteškoćama koje su većini čitatelja dobro poznate.

Od Soče do Rečine -- od Triglavu do Kamenjaka

SKOLA U SV. NEDILJI KOD VIZINADE POSVEĆENA LEGIONARU KATARINCICU

Pula, 18 juna 1938. — Prošlog četvrtka je održana velika svečanost u Sv. Nedilji kod Vizinađe.

Zabava u Pomeru

Pula, 18 juna 1938. — Ovih dana je održana u Pomeru velika školska svečanost na koju je došao i školski nadzornik...

Podizanje mina

Pula, juna 1938 — Pred puljskom lukom se ovih dana sakupljaju morske mine.

Babindub prekršten

Zadar, juna 1938 — Babindub na jugosl.-talijanskoj granici kod Zadra prekršten je ovih dana i dobilo je ime »Madonna della Rovere«.

»GIUSTIZIA E LIBERTA« O FRANCUSKOJ KNJIZI DR. L. ČERMELJA

Pariska »Giustizia e Libertà« piše o francuskoj knjizi dr. Laya Čermeljeve.

Smrt pod »litorinom«

Pula, juna 1938 — 18. o. m. j. je mortalni viak takozvana »litorinom«, koji sabirača između Trsta i Pule pogazila...

Usoda naših deklet

Milan, 17 junija. »La voce degli Italiani« primaša: Dvadesetšestletna služkinja Rozalija Hribar od Tomaža, ki služi u Milanu u ulici Pietro Cossa, je šla o biskat svojo komaj petnajstletno sestru...

Pitanje kruha u Puli

Pula, juna 1938. — Već petnaestak dana donosi »Corriere istrano« članke o kruhu. Uz savjetze pekarima »kako da peku dobar kruh od novog miješanog brašna, donosi i formule po kojima da se taj kruh mijesi.

Osuđeni kradljivci volova

Pula, juna 1938 — Mesar Felice Gržetič iz Pazina i Jure Načinović i Josip Fattori (?) iz okolice Pazina odgovarali su ovih dana pred sudom radi toga što su kralj volove i bili jataci kradljivaca volova po Istri i prodavači tih ukradenih volova.

Ratnici u Pazinu

Pazin, juna 1938 — U Pazinu je bio u nedjelju 12. o. m. j. sastanak takozvanih ratnika, t. j. onih koji su se borili u Africi i u Španiji.

NOVA UPRAVA »DRUŠTVA PRIJATELJA TALIJANSKE KNJIGE« U ZAGREBU

19. o. m. j. je u Zagrebu održana prva godišnja glavna skupština »Društva prijatelja talijanske knjige« na kojoj je predsjednik Kerubin Segvić održao duži govor o kulturnim vezama »Hrvata i Talijana.

Drobiž

Trst. — V Oderzu u Furlaniji so pred nekaj dnevi aretirali nekoga Francosca Mestrinera iz Trevisa.

Pula — U areni su počele kinomatografske prištave. Dosađasnih godina prikazivale su se u areni operne prištave, ali izgleda da će se gradiani Pule morati zadovoljiti ove godine samo s filmovima.

Trst — Ove godine će 18.000 djece Talijana iz mostrandva ljetovati u fašističkim kolonijama po raznim krajevima Italije.

Pula, juna 1938 — U puljsku bolnicu su dovezeni rudari iz Krapanškog rudnika Ivan Blečić, Stanislav Skodić i Aldo Bettini.

Pula — Zadobio je teže ozlijede 68 godišnji Jure Terlevič iz okolice Vrsara. Ozlijeđen se padom s volovskih kola. Prevezen je u puljsku bolnicu.

Pula — U novostvoreno naselje Arsia (Raša) kod Labina postavljen je zupnik Umberto Pinesci iz Pule.

Pula — Zadobio je teže ozlijede 68 godišnji Jure Terlevič iz okolice Vrsara. Ozlijeđen se padom s volovskih kola. Prevezen je u puljsku bolnicu.

Labin — Radnici u Krapanškom rudniku Agapito i Maiani zadobili su dosta teške ozlijede na radu i morali su biti prevezeni u Pulu u bolnicu gdje će ostati oko mjesec dana.

Zadar. — Djaci ovdasnih škola poduzeli su izlet parobrodom u Biograd, Šibenik i Skradin. U Šibeniku su ih svečano dočekali tamošnji Talijani.

Pula — Desetgodišnji Milan Vozila iz okolice Labina dovezen je u bolnicu s dosta teškim ozlijedama koje je zadobio padnuvši s trešnje.

JOŠ JEDNO DRUŠTVO PRIJATELJA ITALIJE U ZAGREBU

U Zagrebu je osnovano Društvo prijatelja Italije, sa zadatkom, da stvori što prijateljskije i bliže veze na kulturnom, ekonomskom i političkom i socijalnom području između Zagreba i Italije.

NOVE KNJIGE

Uredništvo je primilo ove knjige i časopise: Kuzla L. Petelinova: Znamli Maribor 1938, str. 80, cijena 20.— Din.

PREGLED DOGAĐAJA

Dr. M. STOJADINOVIC U ITALIJI

Ministar predsjednik i ministar vanjskih poslova g. dr. Stojadinovic otputovao je u Italiju u Veneciju sasao se sa talijanskim ministrom vanjskih poslova grofom Ciano...

Glavni urednik tršćanskog »Piccola« Mario Nordio u uvodnom članku naglašava da je sastanak dra Stojadinovića s grofom Ciano u Veneciji premda ima isključivo privatni, intimni karakter...

PREDLOG ITALIJE ENGLESKOJ

o stupanju na snagu englesko-talijanskog sporazuma

Talijanska vlada je povelu akciju kod engleske vlade u cilju da odmah stupi na snagu talijansko-engleski ugovor. Talijanski ministar vanjskih poslova grof Ciano izjavio je britanskom poklarsu lordu Perthu, da bi Italija htjela promijeniti kiaznu ovoga pakta...

Od trenutka kada bi englesko-talijanski pakt stupio na snagu, građanski rat u Španiji dobio savim nov izgled. Treba napomenuti da ova činjenica nije u saglasnosti sa dosadašnjim tvrdnjama engleskih vojnih stručnjaka...

Interes Talijana za izgradnju cesta u Jugoslaviji

U vezi sa gradjenjem puteva u Jugoslaviji, talijanska gradjevinska industrija veoma se interesuje za program gradjenjia novih cesta u Jugoslaviji. Nekoliko talijanskih gradjevinskih firmi želilo bi, da naprave konzorcijume sa jugoslovenskim firmama za gradjenjia novih cesta...

Najveća talijanska gradjevinska firma Puricelli koja je bila glavni izgrađivač cesta u Italiji interesuje se naročito da dobije jedan veći posao na gradjenju novih cesta u Jugoslaviji.

Talijanski legionari imali su od veljače 1937. do bitke na Ebru, koja je dovršena dvih dana ove subotte: poginuli su 191 oficir i 1832 legionara, ranjeno 520 oficira i 6476 legionara, nestalo 6 oficira i 157 legionara. Palo je u ropstvo 3 oficira i 366 legionara.

MALE VIJESTI

Rimski dopisnik »Daily Telegraph« nalazi vrlo značajnim da Italija unatož sadašnje napetosti između autoritativnih država i Sovjetske Rusije namjerava kupiti u Rusiji veću količinu pšenice.

Jugoslavensko-talijanska komercijalna banka imala bi se osnovati u Beogradu još krajem ove godine. Banka će imati svoje podružnice u svim većim centrima Jugoslavije.

Industrija motora u Rakovici više pokuse s teretnim automobilima talijanske tvrtke »Fiat«. Cini se, da će ova industrija aeroplanskih motora u Rakovici proširiti svoj rad i na proizvodnju teretnih automobila.

Talijanska kolonizacija u Libiji. Talijansko ministarstvo kolonija izradilo je plan, prema kojemu će 23. listopada ove godine biti najednom prevezeno u Libiju i tamo kolonizirano 15.000 talijanskih seljaka. Za ovu kolonizaciju sagradeno je u pojedinim dijelovima Libije, naročito na obalama, oko 3000 kuća, tako, da će moći biti smješteni toliki broj kolonista.

Za lov spužvi na obali Istre dobio je koncesiju jugoslovenski državljani Feliks Vukov iz Zlarina. On je i lan u istarsku obalu ulovio 26.000 komada spužava.

Japanski car podarilo je Mussoliniu, grofu Ciano i još 28-rici talijanskih diplomata i državnika visoka japanska odlikovanja, Mussolini je odlikovan velikom lenton I. reda: ordena Križanteme.

Za sistem kontingentiranja uvoza iz Italije zalažu se neki privredni krugovi u Jugoslaviji. Kontingenti bi se dali samo za stanovite artikle, a ide se za tim, da se omogući što veći uvoz iz Italije.

Talijanski ratni brodovi polaze na Maltu. Jedno odjeljenje talijanske ratne flote posjetit će u utorku Maltu. Talijanska ratna flota zadržat će se u La Valette do idućeg petka.

Talijanski prestolonasljednik Umberto sa suprugom princeom Marijom od Piemonta završio je svoj posjet južnomo Tirolu.

Nov kovni novac u Italiji. Talijansko ministarstvo finansija odredilo je da se iskuju novi novci od 20 i 50 centesima, te od 1 i 2 lire. Za kovanje tog novca ne će više biti upotrebljen nikl nego jedna nova smjesa, u kojoj će prevladavati čelik.

20 godišnji pomen streljanim čehoslovačkim vojnicima 1918 godine održan u Kragujevcu na vrlo svečan način. Prisustvovali su čehoslov. general Viest, koji je došao iz Čehoslovačke, članovi čehoslovačkog poslanstva i predstavnici jugoslovensko-čehoslovačke Lige.

Italija kupuje pšenicu, pa je prošloga tjedna kupila u Australiji 30.000 tona pšenice, a prethodnoga tjedna 80.000 tona iz Australije i USA.

Tajni život d'Annunzia. Talijanski listovi saznaju iz Verone, da je sin pjesnika d'Annunzia prema odobrenju majke i u njegovo ime podnio tužbu protiv Tomasa Antonia, koji je bio 30 godina tajnik Gabriela d'Annunzia i to zbog uvrede nanesene njegovom ocu knjigom što ju je Antonio objavio pod naslovom »Tajni život d'Annunzia«.

Engleski državni podtajnik Butler saopćio je u Donjem domu, da su već sastavljene grupe neutralnih promatrača za Španjolsku. Sjedište će im biti u Toulousi.

Zbog velikog otpora Kineza i poplave žute rijeke japanska diplomacija poduzimlje preko vazalskih vlada u Nankingu i Pekingu korake za sklapanje mira.

Na fronti južno od Castellona španjolski republikanci pružaju ogorčen otpor. Nacionalisti su poduzeli ofenzivu u sektoru Trempa.

Grof Ciano i Perth imali su ponovni razgovor u svrhu što brže primjene talijansko-britanskog sporazuma i želje engleske vlade da španjolski i čehoslovački problem budu što prije skinuti s dnevnog reda.

Udeležba Italije na beograskem in zagrebskem velesajmu. Narodni fashiistični zavod za zunanjo trgovino objavljuje, da je prevzel organizaciju italijanske udeležbe na letošnjim mednarodnim velesajmima v Beogradu, Zagrebu, Durajevu in Solunu. Da bi olajšal italijanskim tvrdkam udeležbo na teh sejmih je zavod sklenil, da bo sam poravnal večji del stroškov.

PRIRODNI PRIRASTEK PREBIVALSTVA

V POSAMEZNIH OBČINAH JULIJSKE KRAJINE, BENESKE SLOVENIJE IN ZADRŠKE POKRAJINE LETA 1937.

Table with columns: Goriska pokrajina, občina, živo-rojenih, umrlih, prirastek. Lists municipalities like Ajdovščina, Anhofo, Bovec, Brežinj, Cerklno, Col, Cepovan, Črniče, Črni vrh, Dobrovo, Dolenje, Matulje, Fara, Gorica, Gradiška, Grahovo, Grižar, Idrija, Kal, Kanal, Kobariid, Kojsko, Komen*, Kopriva, Krmin, Marijan, Miren, Opatje selo, Renče, Rihemberk, Romans*, Soča, Sv. Križ, Sv. Lucija, Šempas, Štanjcl, Št. Vid, Temenica, Tolmin, Trnovc, Vipava, Zagraj.

Summary table for Goriska pokrajina: 1937 (3866, 2890, 978), 1936 (3717, 2804, 913), 1935 (3818, 2638, 1180).

Table with columns: Puljeka pokrajina, Bale, Barban, Boljun, Erionj, Buje, Buzeti, Cres, Črni vrh, Dekani, Grožnjan, Herpelje-Kozina, Izola, Kanfanar, Koper, Labin*, Lanišće, Mali Lošinj, Marozige, Motovun, Nerezine, Novigrad, Oprtalj, Osor, Pazin, Piran, Plomin, Poreč, P.rij, Raša*, Roč, Rovinj, Sv. Vinčenat, Sušnjevica, Šmarje, Tnjan, Umag, Veliki Lošinj, Višnjan, Višnjava, Vodnjan, Vrsar, Žrnjnj.

* S kr. ukazom od 27. oktobra 1937 se je ustanovila nova občina Raša (Arslia) po teritorijalni odcepitvi od občin Labin in Barban. Nova občina šteje po zadnjem šteju 7597 prisotnih prebivalcev. Legalno število prebivalstva je 6978.

PRIPOMBA ČLANKU »SLOVENC V BENESKI SLOVENIJK«

»Podatki, ki jih je navedel v zadnji številki »Istre« neznan članar po bežičkah iz zapuščine dr. Tume, so važen donesek k naši statistiki in bi bilo škoda, da se ne bi bili objavili. Neosnovan pisec o Čermeljavi knjižici »Slovenci in Hrvatje pod Italije«. Očitno ni imel te knjižice pri roki ali je v naglici prezil, ka s naslovom »Slovenci v Beneski Sloveniji po ljudskem šteju leta 1921«. Iz iste knjižice bi doznal, da leta 1931. in 1936 se niso več zbirali podatki o narodnosti ali občevalnem jeziku. V literaturi, ki jo navaja knjižica, pa se

Summary table for Puljska pokrajina: 1937 (6517, 4235, 1282), 1936 (6167, 4029, 2138), 1935 (6860, 3848, 2812).

Table with columns: Reška pokrajina, občina, živo-rojenih, umrlih, prirastek. Lists municipalities like Ilirska Bistrica, Jablanica, Jelšane, Klana, Knežak, Lovran, Materija, Matulje, Mošćenice, Opatija, Podgrad, Prem, Reka.

Summary table for Reška pokrajina: 1937 (2136, 1473, 663), 1936 (2232, 1433, 839), 1935 (2217, 1378, 839).

V Videmski pokrajini

Table with columns: Kanalska dolina, Naborjet, Ponteža, Trbiž, Beneška Slovenija: Ahten, Brdo, Dreka, Foja, Grmek, Neme, Podbenesce, Praprotno, Ravenca, Rih, Sovodnje, Srednje, Sv. Peter ob Nadiži, Št. Lenart, Tepana, Torjan.

Summary table for Videmski pokr.: 1937 (1085, 695, 370).

Tržaška pokrajina

Table with columns: Britor, Bukovje, Devin-Nabrežina, Divača-Skokocjan, Doberdob, Dolina, Duvljuje, Fojan, Grače, Hrenovci, Kocana, Lokve, Milje, Postojna, Repentabor, Ronke, Senožeče, Sežana, Slavinia, Slatancan, Sv. Peter ob Soti, Škofljan, Šmihel, Štjak, Št. Peter na Krasu, Tomaj, Trst, Tržič, Turjak, Zgonik.

Summary table for Tržaška pokrajina: 1937 (5742, 4627, 1115), 1936 (5337, 4767, 570), 1935 (5376, 4366, 1010).

Zadrška pokrajina

Table with columns: Lastovo, Zadar.

Summary table for Zadrška pokrajina: 1937 (850, 421, 429), 1936 (699, 411, 288), 1935 (713, 436, 277).

NAROČNIKI

Približava se konec prvega polletja in mnogi že niso poravnali svojega starega dolga. Prosimo, da bi to čim prej storili!

JAVNA GOVORNICA
NAKON OMLADINSKE PRETKONFERENCIJE

Primamo od jednog omladinca:
Pretkonferencija predstavnika nekih
Omladinskih sekcija naših emigrantskih
društava, koja je održana ove godine za

Na svu emigrantsku omladinu, koja još ni-
je stupila u naše redove da to bezuslovno
čim prije učini. Moramo otarasiti sve što

Ali za taj sastanak se naša omladina
mora još bolje spremiti; mora ojačati,
učvrstiti i upotpuniti svoje redove: mora,

Iz ovoga svega se vidi
da je u našem pokretu započelo novo
razdoblje u kojem će i omladina imati

Iz istarskog akademskog kluba
Aktivni istarskog akad. kluba za pripomoć

»Pozor, akademski starišine
Primorci!«

Akad. fer. dr. Balkan praznuje letos
dne 1. 10. 1938 v Rimskih Toplicah 30-
letnicu obstoja svojega društvenoga glasila.

Izlet u Julijski Krajinu
Zveza bojovnikov u Ljubljani pripre-
na skupni izlet u Trst, na Doberdob, u

U FOND „ISTRE“
U prošlom broju objavljeno Din 43.177,60
Polžencenski Din 10,--

PROF. JAKOV MIKAC:
IVANJA

Blagdan sv. Ivana naš narod po čitavoj
Istri praznuje s nekim naročitim slavljem.
Slobodno se može reći, da je taj blagdan

»Istra« izlazi svakog tjedna o petak ... Broj cekovnice račun 36.789 ...
Dolina se razvija po jekničju ... Vlasnik i odgov. urednik: Konstantin ...
reda ulica 49 III kat - Tiskar: Stevan ...

na svu emigrantsku omladinu, koja još ni-
je stupila u naše redove da to bezuslovno
čim prije učini. Moramo otarasiti sve što

Ali za taj sastanak se naša omladina
mora još bolje spremiti; mora ojačati,
učvrstiti i upotpuniti svoje redove: mora,

Iz ovoga svega se vidi
da je u našem pokretu započelo novo
razdoblje u kojem će i omladina imati

Iz istarskog akademskog kluba

Aktivni istarskog akad. kluba za pripomoć
njegovih siromašnih članova odražava
se u sljedećem gospodu i društvu:

Izlet u Julijski Krajinu
Zveza bojovnikov u Ljubljani pripre-
na skupni izlet u Trst, na Doberdob, u

»Pozor, akademski starišine
Primorci!«

Akad. fer. dr. Balkan praznuje letos
dne 1. 10. 1938 v Rimskih Toplicah 30-
letnicu obstoja svojega društvenoga glasila.

Izlet u Julijski Krajinu
Zveza bojovnikov u Ljubljani pripre-
na skupni izlet u Trst, na Doberdob, u

U FOND „ISTRE“
U prošlom broju objavljeno Din 43.177,60
Polžencenski Din 10,--

PROF. JAKOV MIKAC:
IVANJA

Blagdan sv. Ivana naš narod po čitavoj
Istri praznuje s nekim naročitim slavljem.
Slobodno se može reći, da je taj blagdan

»Istra« izlazi svakog tjedna o petak ... Broj cekovnice račun 36.789 ...
Dolina se razvija po jekničju ... Vlasnik i odgov. urednik: Konstantin ...
reda ulica 49 III kat - Tiskar: Stevan ...

USPJEH F. DELAKA NAŠI MRTVI
JAROMIRA JURCA UMRLE

U ponedjeljak je Ferdo Delak re-
žirao u zagrebačkom kazalištu dramu
Bože Lovrića »Žene«. Komad je sva

Izlet u Julijski Krajinu
Zveza bojovnikov u Ljubljani pripre-
na skupni izlet u Trst, na Doberdob, u

»Pozor, akademski starišine
Primorci!«

Akad. fer. dr. Balkan praznuje letos
dne 1. 10. 1938 v Rimskih Toplicah 30-
letnicu obstoja svojega društvenoga glasila.

Izlet u Julijski Krajinu
Zveza bojovnikov u Ljubljani pripre-
na skupni izlet u Trst, na Doberdob, u

U FOND „ISTRE“
U prošlom broju objavljeno Din 43.177,60
Polžencenski Din 10,--

PROF. JAKOV MIKAC:
IVANJA

Blagdan sv. Ivana naš narod po čitavoj
Istri praznuje s nekim naročitim slavljem.
Slobodno se može reći, da je taj blagdan

U FOND „ISTRE“
U prošlom broju objavljeno Din 43.177,60
Polžencenski Din 10,--

PROF. JAKOV MIKAC:
IVANJA

Blagdan sv. Ivana naš narod po čitavoj
Istri praznuje s nekim naročitim slavljem.
Slobodno se može reći, da je taj blagdan

»Istra« izlazi svakog tjedna o petak ... Broj cekovnice račun 36.789 ...
Dolina se razvija po jekničju ... Vlasnik i odgov. urednik: Konstantin ...
reda ulica 49 III kat - Tiskar: Stevan ...

V Oždačih u ravni Bački, daleč od
svojega rojstnoga kraja pod čavenskim
stenami in školji je izdahnuo u cvetu
mladosti svojo dušo Jaromira Jurca,

† DRAGICA DEMŠAR RODJ. DRNJEVIĆ
U Beogradu je preminula 20. m. m. u do-
bi od 33 godine gdja Dragica Demšar

† INŽ. FRANJO DEDEK
V Ljubljani je umrl iz. Franjo Dedek,
star komaj 48 let. U teku drugotrajnoga

† APOLONIJA TREVEN
V Mariboru je preminula Apolonija
Treven doma iz Idrije, soproga strojnega

Prodaja kuća u pograničnoj zoni
Nedavno je stupila na snagu uredba
o ograničenju otudjivanja nekretnina u

Riječani ODLIKOVANI U ŠPANJI
Riječka »Vedetta d'Italia« donosi članak
o Riječanima koji su kao dobrovoljci

Maršal Graziani u Španiji
Londonski »Times« objavljuje vijest
iz Rima da je pred nekoliko dana maršal

GOSTILNA »LJUBLJANA« V ŠIBENIKU
(Na obali)
Dobra slovenska kuhinja, prvovrstna

»Pozor, akademski starišine
Primorci!«
Akad. fer. dr. Balkan praznuje letos
dne 1. 10. 1938 v Rimskih Toplicah 30-

Izlet u Julijski Krajinu
Zveza bojovnikov u Ljubljani pripre-
na skupni izlet u Trst, na Doberdob, u

U FOND „ISTRE“
U prošlom broju objavljeno Din 43.177,60
Polžencenski Din 10,--

PROF. JAKOV MIKAC:
IVANJA
Blagdan sv. Ivana naš narod po čitavoj
Istri praznuje s nekim naročitim slavljem.

»Istra« izlazi svakog tjedna o petak ... Broj cekovnice račun 36.789 ...
Dolina se razvija po jekničju ... Vlasnik i odgov. urednik: Konstantin ...
reda ulica 49 III kat - Tiskar: Stevan ...

»Istra« izlazi svakog tjedna o petak ... Broj cekovnice račun 36.789 ...
Dolina se razvija po jekničju ... Vlasnik i odgov. urednik: Konstantin ...
reda ulica 49 III kat - Tiskar: Stevan ...

»Istra« izlazi svakog tjedna o petak ... Broj cekovnice račun 36.789 ...
Dolina se razvija po jekničju ... Vlasnik i odgov. urednik: Konstantin ...
reda ulica 49 III kat - Tiskar: Stevan ...

»Istra« izlazi svakog tjedna o petak ... Broj cekovnice račun 36.789 ...
Dolina se razvija po jekničju ... Vlasnik i odgov. urednik: Konstantin ...
reda ulica 49 III kat - Tiskar: Stevan ...

»Istra« izlazi svakog tjedna o petak ... Broj cekovnice račun 36.789 ...
Dolina se razvija po jekničju ... Vlasnik i odgov. urednik: Konstantin ...
reda ulica 49 III kat - Tiskar: Stevan ...

»Istra« izlazi svakog tjedna o petak ... Broj cekovnice račun 36.789 ...
Dolina se razvija po jekničju ... Vlasnik i odgov. urednik: Konstantin ...
reda ulica 49 III kat - Tiskar: Stevan ...

»Istra« izlazi svakog tjedna o petak ... Broj cekovnice račun 36.789 ...
Dolina se razvija po jekničju ... Vlasnik i odgov. urednik: Konstantin ...
reda ulica 49 III kat - Tiskar: Stevan ...

»Istra« izlazi svakog tjedna o petak ... Broj cekovnice račun 36.789 ...
Dolina se razvija po jekničju ... Vlasnik i odgov. urednik: Konstantin ...
reda ulica 49 III kat - Tiskar: Stevan ...

»Istra« izlazi svakog tjedna o petak ... Broj cekovnice račun 36.789 ...
Dolina se razvija po jekničju ... Vlasnik i odgov. urednik: Konstantin ...
reda ulica 49 III kat - Tiskar: Stevan ...

»Istra« izlazi svakog tjedna o petak ... Broj cekovnice račun 36.789 ...
Dolina se razvija po jekničju ... Vlasnik i odgov. urednik: Konstantin ...
reda ulica 49 III kat - Tiskar: Stevan ...